Proti své vůli pan farář do Farního posla zařazuje tyto anekdoty ze stránky jesuit.cz:

Jakýsi holič stříhá řeholníky zdarma. Jednou přijde do kadeřnictví dominikán. Holič si nenechá zaplatit. Na druhý den najde u dveří 12 perleťových růženců. Také františkán se rozhodne nechat se ostříhat. Ani od něj holič nevezme ani korunu. Ráno najde za dveřmi 12 křížků ze sv. Damiána. A nakonec do holičství zavítá jezuita, který s povděkem přijme bezplatnou službu. Druhého dne ráno stojí před vchodem ještě před otvírací dobou 12 dalších jezuitů.

***

Jezuita se vydá s františkánem na lidové misie, jdou už půl dne a najednou před městem narazí na řeku. Jezuita se na chvíli zamyslí, pak se obrátí k františkánovi a pronese: „Bratře, přenes mě na druhý břeh! Tvůj hábit je už starý a ošoupaný, zatímco já jsem si zrovna pořídil zbrusu novou sutanu a uznej sám, že není důstojné, abych lidem kázal Boží slovo ve špinavém a mokrém oděvu." František vezme beze slova jezuitu na ramena a začne se brodit vodou. Ale uprostřed řeky se najednou zastaví a zeptá se jezuity: „Bratře, teď mě tak napadá: Nemáš u sebe nějaké peníze?" „Samozřejmě, že mám", odpoví jezuita. Ale sotva to dořekne, františkán ho shodí do řeky. „Co to děláš?!" rozzlobí se jezuita, promáčený od hlavy až k patě? A františkán na to: „Odpusť, bratře, ale naše řeholní pravidla nám zakazují nosit u sebe peníze!"

***

Do betlémské jeskyně se vměstnali zástupci různých řádů. Benediktin pěl k chvále svaté rodiny gregoriánský chorál. Dominikán pojednával o vznešeném smyslu vtělení. František se vydal ven vyžebrat něco k jídlu. A jezuita přišel k Marii a řekl: „Milá paní, přenechte nám to malé. Však my už z něj něco uděláme!"

***

Svatý Alois Gonzaga vynikal čistotou, i když byl Gonzaga, chudobou, i když byl kníže, a pokorou, i když byl jezuita.

Římskokatolická farnost děkanství Polička
náměstí Bohuslava Martinů 1, 572 01 Polička
www.farnostpolicka.cz, farar@farnostpolicka.cz
kancelář: +420 732 772 260, kněz: +420 608 719 872
IČO: 49324675, č. ú.: 1282832319/0800

Farní posel vychází pro vnitřní potřebu farnosti Polička 11x v roce.
Náklady na výtisk jsou asi 5 Kč.
Další číslo vyjde 5. března 2023, uzávěrka bude 25. února 2023.
Příspěvky zasílejte na: farar@farnostpolicka.cz
Fotografie v tomto čísle: Eva Skalníková, Mirek Andrle, Tomáš Enderle
Korektury: Marie Hamanová
Za obsah odpovídá redaktor P. Tomáš Enderle

Římskokatolická farnost děkanství Polička

FARNÍ POSEL

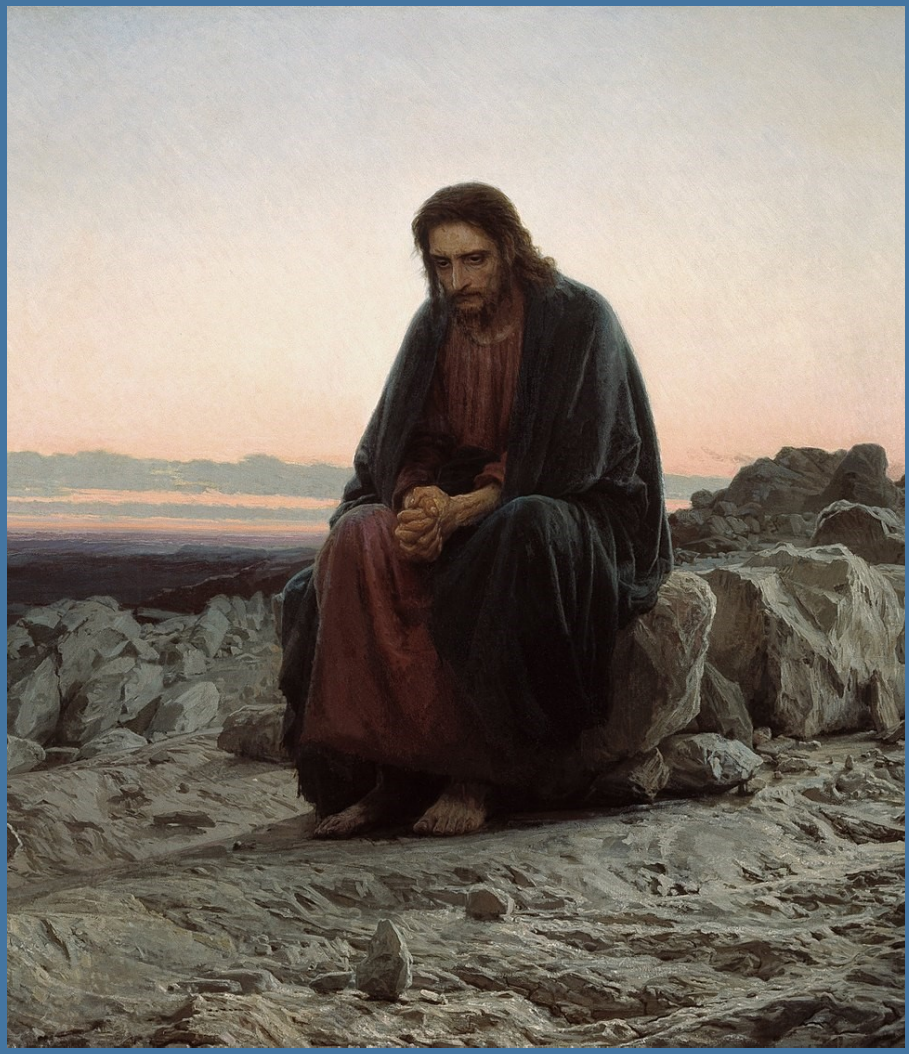

ÚNOR 2023

Petr Chval
nám zaslal obrázky
svého výtvoru
ze stavebnice LEGO.

Slovo kněze na úvod

Vážení farníci a čtenáři Farního posla,

je zrovna pondělí 30. ledna 2023 asi tak čtvrt na dvanáct. Jedním z mých posledních úkolů, než budu moci Farního posla odevzdat ke korekturám, je zaplnění této strany. Nechce se mi do toho. Jsem vyčerpán a otráven stovkou maličkostí, které musím udělat, ale nemám na ně ani energii ani čas. Není to vina nikoho z Vás, sám jsem si tento bič na sebe upletl. Sám jsem začal projekty, které ode mne vyžadují příliš, sám jsem přikývl nárokům, které nezvládám plnit. Sám jsem se rozhodl nečerpat letos v lednu dovolenou. Vím, že mnozí jste na tom mnohem hůř než já. Nestěžuji si. Spíš informuji a vysvětluji, proč pan farář nedělá tohle a tamto, kdyby to bylo dobré. Nedělá a asi v dohledné době nebude dělat, dokud se mu trochu neodlehčí.

V čem můžete například pomoci?

- odklízení sněhu kolem kostelů a fary
- drobné opravy a údržba na kostelích, kaplích a faře
- zajišťování revizí (elektroinstalace, hromosvody, hasicí přístroje…)
- redaktor Farního posla
- vytváření zpráv o financování farnosti (jako na str. 17)
- vytváření žádostí o dotace a jejich vyúčtování
- výuka náboženství
- vedení ministrantského kroužku
- vedení brigád pro mládež
- koordinátor inventarizace všech objektů farnosti
- občasná kontrola farských lesů
- kronikář farnosti
- zajištění kvalitního investičního poradce
- občasný úklid v patře fary (mimo byt faráře)

Jsem si vědom toho, že ve farnosti sloužíte obětavě bez nároku na poděkování a odměnu. Jsem Vám za to tuze vděčný a modlím se za Vás.

P. Tomáš Enderle

AMDG, Památka svaté Martiny, L. P. 2023

Charitní pečovatelská služba a osobní asistence

Dnes nás čeká představení charitní pečovatelské služby a osobní asistence. Často o nich mluvíme dohromady, ale ve skutečnosti se jedná o dvě oddělené služby.

Charitní pečovatelská služba
Charitní pečovatelská služba je tu pro lidi, kteří se kvůli nemoci, zdravotnímu omezení nebo vysokému věku neobejdou ve svém domácím prostředí bez pomoci někoho dalšího. Pomáhá jim k prožití důstojného a pokojného života navzdory omezením, pomáhá snížit zátěž jejich okolí. Pečovatelky jezdí za svými klienty a pomáhají jim se zajištěním sebeobsluhy v jejich domácím prostředí.
Mezi důležité hodnoty charitní pečovatelské služby patří podpora důstojnosti klientů, úcta a respekt k individualitě každého člověka, vstřícnost, lidský přístup vycházející z křesťanských principů a respekt k samostatnému rozhodování klientů.

Jaký byl rok 2022 v charitní pečovatelské službě?
I přes nelehkou situaci v úvodu roku 2022 jsme našim klientům poskytovali péči bez omezení. V tuto dobu pořád průběžně probíhala opatření proti pandemii, takže nebylo jednoduché službu zajistit. Zajišťovali jsme pomoc také lidem, kteří sice našimi klienty nebyli, ale kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci. V průběhu celého loňského roku se charitní pečovatelské službě podařilo pečovat o stále více klientů.

„Veškerá naše snaha směřuje k tomu, aby naše služby byly vysoce profesionální, lidské a vstřícné“, říká vedoucí služby Karel Indruch. Díky obětavému nasazení pracovnic, které byly a jsou ochotny poskytnout pomoc potřebným, se toto daří.

Osobní asistence
Osobní asistence je určena lidem, jejichž situace vyžaduje nezbytnou pomoc druhé osoby z důvodu jejich snížené soběstačnosti (např. tělesné či mentální postižení, chronické onemocnění, stáří). Osobní asistence v poličské Charitě je určena pro všechny už od 3 let věku. Osobní asistentky pomáhají klientům s běžnou péčí, podávají jídlo a pití, pomáhají při oblékání, ale také při zajištění chodu domácnosti (pomoc s nákupem nebo drobným úklidem v domácnosti). Zároveň se ale soustředí také na aktivizační činnosti (pod tím se rozumí i zábava typu čtení nebo luštění křížovek), doprovázejí k lékaři nebo na úřady. Služba osobní asistence tak významně ulehčuje situaci i pečujícím, kteří mohou dále chodit do práce nebo si odpočinout, neboť nepřetržitá péče může být velmi náročná.

Jak charitní pečovatelská služba, tak i osobní asistence jsou ze zákona placené služby a řídí se úhradovým ceníkem. Na úhradu nákladů lze ale využít například příspěvek na péči, s jehož vyřízením pomůže vedoucí služby.

Nová vozidla pro osobní asistenci
Možná jste již zahlédli v ulicích Poličky jasně červená auta Ford Fiesta. Ta se podařila získat díky dotaci z programu 16. výzvy IROP – Zvýšení kvality a dostupnosti sociálních služeb prostřednictvím MAS Poličsko. Výše dotace činila 953 000 Kč, ze zdrojů poličské Charity jsme na tři auta doplatili 50 000 Kč. Fiesty se už prohánějí po silnicích a pomáhají osobním asistentkám na cestách za klienty i do okolních obcí. Právě teď také vybíráme jízdní kolo díky daru, který jsme získali na Burze filantropie. Tým osobních asistentek a pečovatelek je početný, a tak na cesty Poličkou občas vyráží i na kole.

Děkujeme
Dovolte nám ještě jednou poděkovat všem koledníkům, dárcům, organizátorům a účastníkům Tříkrálové sbírky a živého betléma. Do pokladniček v Poličce a v okolních 27 obcích jste darovali 1 147 236 Kč. Tento dar ale stále roste díky darům přes online pokladničku. Ve chvíli psaní tohoto článku je to již 1 160 686 Kč. Děkujeme.

Tereza Stříteská
Oblastní charita Polička

Štědrý den štědrý na události

štědrovečerní služba pohledem hospicové zdravotní sestry Jana Hladíka

„Čekal jsem to klidnější, že obvolám, zapíšu a čau...“

Jaká byla štědrovečerní služba zdravotní sestry Jana Hladíka z Domácího hospice?
V sedm ráno mě budí telefon, volá vnučka pána z Litomyšle, že teď zemřel. Domlouváme se, že přijedu do půl hodiny a že na mě počkají. Oblékám se, beru si věci - zdravotní brašnu, dávkovač, klíče od auta a pití.

Přicházím do rodiny, kde je plno lidí. Dcera, syn a vnučka si už stačili připít na zemřelého a střídavě kouří na balkóně. Manželka zemřelého sedí zhroucená v křesle a usedavě pláče. V malém bytě jsme namačkáni jako sardinky v krabičce, všichni jsou nervózní, a tak se je snažím zaměstnat. Dcera jde pro ručníky, vnučka pro lavor s vodou, syna potichu žádám, ať je s maminkou a drží ji za ruku. Volám 155 lékaře k ohledání. Na místě jsou hned, ohledají zemřelého. Potom je ještě prosím i o vyšetření manželky. Ta celou dobu pláče a je schopná se jen napít. Bojím se, že se zhroutí. Paní ale medikaci na uklidnění odmítá a dokola opakuje věty: „Proč to tak bolí?” a “Byli jsme spolu čtyřiapadesát let.” Syn u ní stále sedí a drží ji za ruku. Je to asi maximum, co nyní můžeme udělat. S vnučkou umýváme a oblékáme zemřelého. Je šikovná a ve dvou to jde vždy lépe. Lékař záchranné služby přináší list o prohlídce zemřelého, vyjadřují soustrast celé rodině a odjíždějí.

Teď je třeba probrat s rodinou, co dělat dál, jaké jsou praktické kroky, co mohou udělat hned, co zítra, jak zařídit pohřeb a vše okolo. Zemřelého by chtěli odvézt až po návštěvě našeho Milana, kaplana v hospici. Tak mu volám, zrovna zpovídá, ale souhlasí. Je prostě skvělý. Je přesně devět a mě čeká ještě jedenáct pacientů, které musím obvolat.

Rozloučím se s rodinou, sedám do auta a jedu si na benzínku pro ranní kafe, cigarety a něco k jídlu. Kupuji si Davidovky, Americano L a KitKat. Zapaluji si, na uchu už mám telefon a volám první rodině. Stihnu zavolat třem rodinám, dopíjím kafe a típám cigáro. Vyrážím na kontrolní návštěvu.

Včera jsme přijali paní se srdečním selháváním, o kterou se stará dcera, která by klidně mohla být mou mamkou. Při příjmu zavalíme rodinu informacemi, a proto jedeme za pacientem i druhý den, abychom probrali to, co se nestihlo. Nemocná je velmi unavená, slabá a vyčerpaná a dcera vypadá podobně. Stará se ještě o svého tatínka, který je také velmi nemocný. Sama mi říká, že kdybychom je včera nepřijali, už by to vzdala. Ptám se, zda je někdo, o koho by se mohla opřít nebo kdo by ji mohl vystřídat.
Při odchodu se dcera ptá, jak to vidím. Nevím, na co se mě přesně ptá. Ptá se mě na čas nebo na to, jak to vypadá v závěru života? Za touto otázkou se může skrývat obava, strach nebo přání, ať už to skončí. Nakonec se spolu bavíme asi dvacet minut. Odcházím z rodiny a venku si zapaluju cigaretu.

Ještě mi zbývá zavolat sedmi pacientům. Ptám se, jak se jim daří, zda mají bolesti, jak se jim dýchá, co je trápí, co dělají přes den, jak to mají s jídlem a pitím a zda byli na velké. Potřebují něco? Volá mi Tereza, ani netuší, v kolik jsem zmizel z postele, jak se mám. Těší mě, že na mě myslí.
Ve dvanáct hodin mám hotovo a volám lékařce Magdě, co je nového.

Jedu za rodiči Terezy, protože Štědrý den trávíme u nich. Když tam přijedu, Tereza mi stihne hned mezi dveřmi říci „smraďochu”. Tak si jdu umýt vousy mýdlem. Objal jsem tchyni a dal si k obědu její geniální zelňačku. Udělám si kafe a jdu zapsat do dokumentace návštěvy u pacientů. V pauze si otevírám test na prasknutí aorty. Jsou tři odpoledne a jsem doma sám.

Tereza s rodiči už asi před hodinou vyrazili na hřbitov a máme na chvíli sraz u dědy, protože ve čtyři chci jít na mši. Sice je pro děti, takže kázání mě neskutečně nudí, a tak stojím venku a kouřím. Když zahazuji cigaretu a vcházím nazpět, proplete se mi mezi nohama malé černé kotě a běhá k veselí dětí po předsíni kostela. **Že budu na Štědrý den lovit kočku v kostele, jsem fakt nečekal.** Na šestou je naplánována štědrovečerní večeře. Osprchuji se a modlím se, ať se vejdu do košile, kterou mi Tereza vzala. Akorát jsme dovečeřeli, když mi zvoní telefon.

Na druhém konci je pečující. Jeho manželka na půl hodiny ztratila vědomí, ale teď už s ním opět mluví. Slyším, že je vystrašený, a tak se rozhodnu, že tam pojedu. Volám na Terezu, ať na mě nečekají. Za 25 minut parkuji před domem pacientky. Ta leží na posteli a na ztrátu vědomí si nepamatuje. Kouknu taky na břicho, které se nezvětšuje. To by byl jeden z příznaků prasknutí aorty, to je u této pacientky velké riziko. Konzultuji to s Magdou a pak zavádím podkožní kanylu pro případ, že by se ztráta vědomí opakovala. Když máte kanylu, mohu vám podat léky, i když jste třeba v bezvědomí. Na rodině je pořád vidět, že je to vystrašilo. Sedí na židlích, jsou vážní, manžel sedí v křesle a na něm odpočívají kočka a pes.

Pes se ve spánku zavrtí, spadne na zem a manžel nemocné to okomentuje: „To je dobrý, von je tak tlustej, že když spadne, tak ho nic nebolí." Zareaguji spontánně: „Jo, to znám taky." Načež vnuk vyprskne smíchy a pak už se smějí všichni. Je neuvěřitelný, co humor i v tuhle chvíli dovede. Je tu najednou moc dobře, ale já začínám být unavený. Poprvé za měsíc, co nepiji, mám chuť na pivo. Ještě prohodím pár vět s rodinou mezi dveřmi a loučím se.

Sedám do auta, zastavuji o kousek dál na zastávce. Vylezu z auta a kouřím, mám toho plné kecky a koukám na nebe plné nádherných hvězd. Jsem vděčný za maličkosti dnešního dne.

V tu chvíli kolem projede auto, prudce zabrzdí a couvá zpátky. V něm sedí Milan, moc hezká náhoda a další hezký dárek! Chvíli koketuji s myšlenkou jet do Borové na půlnoční, kam mě zve a pak mi dojde, že chci jet domů za Terezou. Byli jsme za celý den spolu maximálně 15 minut. Je půl jedenácté večer, koukáme na Pelíšky a usínám. Do rána mě už nikdo z pacientů nebudí.

Jan Hladík
zdravotní sestra

80 % LIDÍ SI PŘEJE ZŮSTAT AŽ DO POSLEDNÍ CHVÍLE DOMA, JEN 20 % SE TO PODAŘÍ. POJĎME TO SPOLEČNĚ ZMĚNIT.

PODPOŘIT PÉČI O LIDI V POSLEDNÍCH CHVÍLÍCH ŽIVOTA MŮŽETE DAREM.

DOMÁCÍ HOSPIC SV. MICHAELA PEČUJE O LIDI V POSLEDNÍCH CHVÍLÍCH ŽIVOTA A PODPORUJE JEJICH RODINY V CELÉM OKRESE SVITAVY.

Důležitá data ve farním kalendáři pro rok 2023

pouť u sv. Jiří v Pomezí: 30. duben v 9:00
pouť u Nejsvětější Trojice v Modřeci: 4. červen v 15:00
pouť u sv. Anny v Poličce: 22. červenec v 7:00
pouť u sv. Jakuba v Poličce: 22. červenec v 18:00
23. červenec v 7:30 a v 10:30
pouť u Panny Marie Sněžné na Baldě: 6. srpen v 9:00 a v 10:30
pouť u sv. Vavřince v Květné: 13. srpen v 10:30
pouť u sv. Michaela v Poličce: 30. září v 18:00, 1. říjen v 7:30 a v 10:30
posvícení u Nejsvětější Trojice v Modřeci: 22. říjen v 15:00
pouť u sv. Františka Xaverského na radnici v Poličce: 2. prosinec v 9:00

První svaté přijímání dětí z naší farnosti: 21. květen v 10:30 u sv. Jakuba
Farní den: 18. červen od 10:00 na zahradě U Mlýna
Chaloupky: mladší děti 8. - 15. červenec, starší děti 15. - 22. červenec
Farní pouť: 9., 16. nebo 23. září – přesné datum a místo ještě není stanoveno
Misijní neděle: 22. říjen
Adventní farmark: 10. prosinec
Zvonění zvonu Medián: 9. duben ve 12:00, 23. září v 19:49, 2. listopad v 19:00, 8. prosinec v 17:30
Na farní chodbě hned vlevo za dveřmi je nově umístěn kalendář se všemi důležitými událostmi farnosti, které již mají definitivní datum.

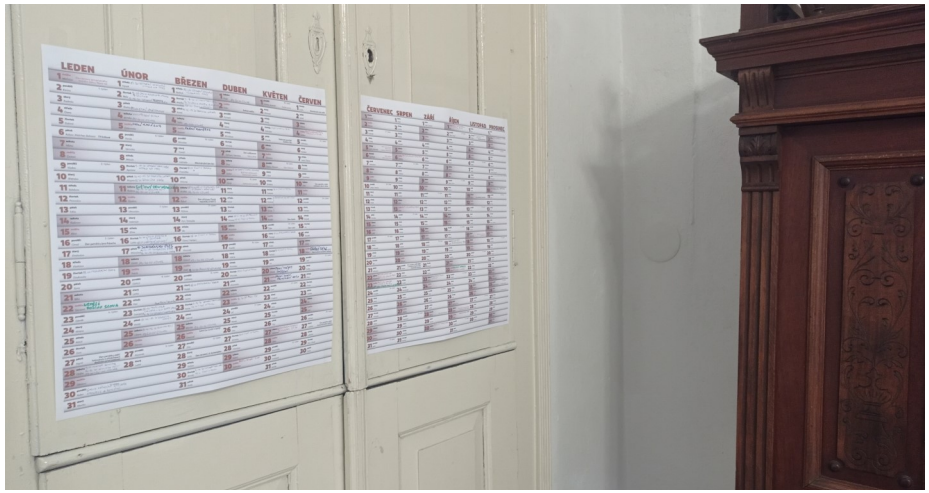

Stojí za to se ohlédnout, stojí za to jít vpřed

Jak titulek sám napovídá, napsala jsem malé zamyšlení s výhledem. Zamyšlení nad tím, co do našich životů přinesla současná válka na Ukrajině a jak jsme se k tomu faktu postavili. 24. únor 2022 přivedl každého z nás do složité situace. Ač se začalo válčit stovky kilometrů na východ od nás, v jiné zemi, důsledky válčení zasáhly rychle až k nám. Lidé z Ukrajiny začali utíkat před válkou, svou zemi opouštěly především mámy, děti, babičky a dostávaly se až k nám. Naše země od té doby přijala statisíce uprchlíků. Před časem věc nevídaná. Ač můžeme mít na dílčí věci rozdílné názory, postavili jsme se jako země k této kritické situaci čelem a začali jsme, jak stát, tak občanská společnost vydatně pomáhat.

Pamatujete se? Začali jsme společnou modlitbou s evangelíky a modlíme se spolu dodnes. Byla vyhlášena sbírka na pomoc Ukrajině. Na náměstí se díky občanské iniciativy odehrál koncert pro Ukrajinu. Vystupovali i učitelé umělecké školy, žáci gymnázia. Na Charitě jsme dali hlavy dohromady a napsali projekt na Ministerstvo vnitra. Požádali jsme v rámci vyhlášeného programu o peníze na integraci cizinců u nás. Uspěli jsme. Z darovaných více jak 600.000 Kč se rozvinuly aktivity směrem k lidem, kteří přicházeli z Ukrajiny k nám a potřebovali pomoc. Tato práce pokračovala po celý rok.

Co myslíte, co je důležité pro to, aby se cizinec vyhnaný válkou z domova začal alespoň trochu cítit u nás přijatelně? Základem je si porozumět, dostat se k sobě blíž, propojit komunity, získat si důvěru a ukázat dobrou vůli. Ve farnosti jsme začali dobrovolnicky učit češtinu. Na Charitě jsme vytvořili prostor ke každotýdennímu setkávání, jednoduše řečeno – komunitní potlach. Přirozeně jsme se začali poznávat, scházet se, pomáhat si. Každý měsíc se odehrál buď nějaký výlet, nebo poznávací akce. Asi si vzpomínáte na jedinečnou výstavu „Vstaň a jdi“, soubor příběhů skutečných lidí prchajících před válkou s kresbami ukrajinské umělkyně. Putovala a ukazovala reálný život Ukrajinců nejen lidem v našem regionu, ale třeba i v Hradci Králové. A putuje dál. Našly se dobré duše a přes léto provozovaly adaptační skupinu pro ukrajinské i české děti a další místo pro vzájemné potkávání bylo na světě.

Ke konci roku byla vyhlášena v našem kostele sbírka na obdarování studentů češtiny a jejich dětí. Farní štědrost byla dechberoucí, a tak byl každý obdarován. Děti se při poslední prosincové hodině radovaly z hraček, dospělí dostali poukázky do Tety a mohli si tak obstarat něco pro potěchu či potřebu. Na chvíli se svět zastavil a zahřál srdce našich ukrajinských přátel, aby mohli jít zase dál…

A co se chystá v roce letošním? Sobotní výuka na faře pokračuje a v Charitě připravujeme další integrační spolupráci, tentokrát se zapojíme do projektu Diecézní charity Hradec Králové a organizace UNICEF. A pro koho? Pro naše Ukrajince, které potkáváte ve městě, v práci, v kostele, na faře… Svět se nedělí na ten náš a ten jejich, máme ho společný, tady a teď.

Ráda bych závěrem řekla jedno velké DĚKUJI, za každou pomocnou ruku, za úsměvy, za darované peníze, za věnovaný čas, za dobrovolnictví, za pečení, za každého charitního pracovníka, který věnoval své znalosti a um potřebným, za modlitby, které prorážejí nebesa.

Eva Skalníková, farnice, ředitelka Charity, toho času práce neschopná po pádu na ledovce, a tak jen z domova přihlížející, jak dobří a ochotní lidé tady v Poličce a okolí jsou

Ježíš na poušti

Ježíšovo pokušení na poušti, mozaika v bazilice sv. Marka v Benátkách, Itálie, 12. století

Máme před sebou mozaiku z baziliky sv. Marka v Benátkách v Itálii. Na této mozaice je znázorněna perikopa evangelií vyprávějící o Ježíšově pokušení na poušti.

Poušť je místo samoty. Pozadí mozaiky je pískové barvy, barvy pouště. Je zajímavé, že v dolní třetině obrazu je barva světlejší, směrem nahoru tmavne, přibývá v ní hnědá a červená. Kromě tří scén zachycujících pokušení a čtvrté scény s anděly zde nic není. Není tu nikdo a nic, co či kdo by Ježíši v zápasech mohl pomoci. Zdroj síly a moudrosti spočívá v něm samém.

Jednotlivé scény mají mnoho společného: jednak vzájemné postavení Ježíše a ďábla: ďábel přichází vždy zprava, ze „světa“, z oblasti aktivity a extroverze. Ježíš přichází zleva, z oblasti introverze. Svoji výpovědní hodnotu mají i velikosti postav: svou výškou zaujímá Ježíšova postava dvě třetiny výšky obrazu. Ďábel sahá Ježíši po pás. I Ježíšova sedící postava si ponechává velikost jeho stojící postavy. Na všech třech vyobrazeních drží Ježíš ve své levé ruce svazek Písma, odkaz na jeho spojení se svým Otcem. Jeho pravice činí energické gesto, podtrhující jím vyřčená slova.

Podívejme se nyní na jednotlivé scény. Na první scéně vpravo vidíme Ježíše sedícího na nějaké vyvýšenině. Obrysy jeho postavy jsou tvořeny svislicemi a úhlopříčkami. Svislice vykreslují horní polovinu těla a levou nohu, pevně se opírající o výstupek vyvýšeniny, úhlopříčky pravou nohu. Tato kombinace linií má zvláštní výpovědní hodnotu: svislice udělují postavě pevnost, jistotu, majestátnost. Úhlopříčky zase dynamiku. Stejný charakter má i Ježíšem vyslovené slovo: je pevné, plné síly, energické. Naproti Ježíši stojí tmavá postava. Ve svých rukou drží koš s chleby.

Znázornění druhé a třetí scény je skoro stejné. Liší se v předmětu pokušení. Ježíš zde stojí v celé své velikosti a majestátnosti. Svislé linie, jimiž je postava vykreslena, podtrhují jeho energickou rozhodnost, přímost, pevnost, sílu, klidnou jistotu. Naproti němu stojí ďábel. Ten se dívá na Ježíše, gesto jeho pravé ruky prozrazuje lákavé nabízení, svou levicí svůdně ukazuje na předmět pokušení: na slávu, uznání, bohatství. Svýma nohama se Ježíš předmětů těchto pokušení dotýká. Úhlopříčka jeho pravice prozrazuje dynamiku a energii, s jakou odmítá ďábla s jeho nabídkami. Tato diagonála se kříží s diagonálou levice tmavé postavy ukazující na lákavé nabídky. I tímto způsobem je vyjádřen zápas mezi Ježíšem a ďáblem. Ve své levici drží Ježíš svazek Písma a tento pevně a něžně tiskne na svou hruď. Je to opět vyjádření Jeho spojení s Otcem. Toto spojení je pro Ježíše také životodárným pramenem v osamocenosti pouště, pramenem síly v zápasech. Ďábel před ním utíká, jak je to na obraze znázorněno vpravo dole. A „přišli andělé a sloužili mu“. Vidíme tři anděly. Jsou oděni do zářivého, bílého oděvu a jejich postavy jsou skoro tak velké jako postava Ježíšova.

Barevná kompozice obrazu: okrově žlutá, tedy barva pouště, vytváří pozadí obrazu. Mimo jiné je to také barva tříbení. I část Ježíšova oděvu má tuto barvu, jak to vidíme zvláště na jeho levici, záhyby jsou vykresleny červeně. Červená koresponduje s živostí a energičností diagonály této ruky. Obojí se tak navzájem doplňuje a současně zesiluje vyjádření gesta. Svrchní Ježíšův oděv je tmavě modrý. Tmavě modrá vyjadřuje duchovnost. Tmavá postava je symbolem démoničnosti, temných sil. Pokoušející ďábel je oděn do tmavě zeleného oděvu. Poražený ďábel, ležící na zemi v pravém dolním rohu obrazu, nemá již žádný oděv. Leží tu v celé své nahotě. Zářivě bílé oděvy andělů hovoří o pokoji, radosti a slávě Boží.

Poušť jakožto místo samoty. Místo, kde je člověk odkázán pouze sám na sebe. Je to místo setkání se se sebou samým a s Bohem. Scény této mozaiky ukazují, s jakou pevností Ježíš odmítá temnou postavu. Po skončených zápasech přicházejí andělé. Občerstvující, oblažující, vše přesahující setkání s Bohem zprostředkované jeho posly.

sr. Judit Marie Vrbská OSC
www.klarisky.cz

„Postarej se o něj.“

poselství Svatého otce Františka k 31. světovému dni nemocných 11. února 2023

Soucit jako synodální léčebné cvičení

Nemoc je součást naší lidské zkušenosti. Může se však stát nelidskou, pokud je prožívána v izolaci a opuštěnosti a pokud není doprovázena péčí a soucitem.

Když někam společně vyrazíme, je běžné, že se zastavíme, když je někdo unavený nebo překonává po cestě nějakou potíž. Právě v těchto chvílích je zřejmé, jakým způsobem kráčíme: zda cestu konáme společně nebo zda jen jdeme stejným směrem, ale každý sám za sebe, staráme se o své zájmy a necháváme ostatní, aby „se nějak s cestou vypořádali“. Proto v tento 31. světový den nemocných, uprostřed synodální cesty, vás vyzývám, abyste se zamysleli nad tím, že právě skrze zkušenost křehkosti a nemoci se můžeme učit jít společně podle Božího stylu, kterým je blízkost, soucit a něha.

V knize proroka Ezechiela v jednom velkém proroctví, které patří k vrcholům celého Zjevení, mluví Pán takto: „Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek – praví Pán, Hospodin. Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené, obvážu zraněné, posílím slabé, […] pást je budu svědomitě“ (34,15–16). Zkušenost ztráty, nemoci a slabosti tvoří přirozenou součást naší cesty; nevylučuje nás z Božího lidu, naopak nás uvádí do centra Pánovy pozornosti. On je Otcem a nechce na své cestě ztratit ani jedno ze svých dětí. Máme se tedy od něho učit, abychom byli skutečným společenstvím, které kráčí společně a je schopné nenechat se nakazit skartační kulturou.

Jak víte, encyklika *Fratelli tutti* navrhuje aktualizovanou interpretaci podobenství o milosrdném Samaritánovi. Zvolil jsem ho jako stěžejní bod obratu, abych mohl vystoupit ze „stínů uzavřeného světa" a „představovat si a vytvářet svět otevřený" (srov. č. 56). Mezi tímto Ježíšovým podobenstvím a mnoha způsoby, jimiž se dnes bratrství popírá, existuje hluboká spojitost. Zejména skutečnost, že zbitý a okradený člověk je *opuštěn* u silnice, představuje stav, v němž se nachází příliš mnoho našich bratří a sester právě ve chvíli, kdy potřebují největší pomoc. Rozlišit, které útoky na život a jeho důstojnost vycházejí z přirozených příčin a které jsou způsobeny nespravedlností a násilím, není snadné. Míra nerovnosti a převaha zájmů několika lidí dnes ovlivňují prakticky každé lidské prostředí do té míry, že je obtížné považovat jakoukoli zkušenost za „přirozenou“. Veškeré utrpení se odehrává v „kultuře" a mezi jejími protiklady.

Důležité je však rozpoznat stav osamělosti a opuštěnosti. Tuto ubohost lze překonat dříve než jakoukoli jinou nespravedlnost, protože – jak nám říká podobenství – k jejímu odstranění stačí okamžik pozornosti a vnitřní pohnutka k soucitu.

Dva kolemjdoucí, považovaní za duchovní, uvidí zraněného muže a nezastaví se. Třetí, Samaritán, který je terčem opovržení, je však pohnut soucitem, postará se o cizince na cestě a jedná s ním jako s bratrem. Díky tomu, aniž by o tom nějak přemýšlel, mění věci a vytváří svět více bratrský.

Bratři a sestry, na nemoc nejsme nikdy připraveni. A často si nechceme připustit ani stárnutí. Bojíme se zranitelnosti a všudypřítomná tržní kultura nás nutí ji popírat. Pro křehkost tady není místo. Když k nám vtrhne zlo a zaútočí na nás, nechá nás na zemi v bezvědomí. Může se pak stát, že nás druzí opustí, nebo se nám bude zdát, že je musíme opustit my, abychom se necítili jako jejich břemeno. Tak začíná osamělost a na nás dotírá hořký pocit křivdy, pro který jako by se i nebe uzavřelo. Je opravdu namáhavé zůstat v pokoji s Bohem, když náš vztah s druhými a se sebou samými je narušený. Proto je tak důležité, aby se celá církev i v souvislosti s nemocí opírala o evangelijní příklad milosrdného Samaritána, a tak se stala opravdovou „polní nemocnicí“; její poslání se totiž, zvláště v současných dějinných okolnostech, projevuje ve vykonávané péči. Všichni jsme křehcí a zranitelní, všichni potřebujeme soucitnou pozornost, která se umí zastavit, přiblížit, uzdravit a pozvednout. Tíživá situace nemocných je proto výzvou, abychom překonali lhostejnost a zpomalili tempo těch, kteří si počínají, jako by žádné sestry a bratry neměli.

Světový den nemocných totiž nevyzývá pouze k modlitbě a k citlivé blízkosti k trpícím, ale také k tomu, aby Boží lid, zdravotnická zařízení a občanská společnost hledaly nový způsob, jak postupovat společně vpřed. Na začátku citované Ezechielovo proroctví obsahuje velmi tvrdý soud nad prioritami těch, kdo vykonávají ekonomic-

kou, kulturní a vládní moc nad lidmi: „Sytili jste se mlékem, odívali vlnou, vykrmená zvířata jste si zabíjeli, ale stádo jste nepásli. Neposílili jste, co bylo slabé, neuzdravili jste nemocné, neobvázali jste, co bylo zraněné, nepřivedli zpět, co bylo rozptýlené, nehledali ztracené, násilím jste ovládali silné" (34,3-4). Boží slovo vždy přináší světlo a je aktuální. A to nejen v tom, co odsuzuje, ale i v tom, co navrhuje. Závěr podobenství o milosrdném Samaritánovi nám totiž napovídá, jak bratrství, započaté při osobním setkání, lze rozvinout i v organizovanou péči. Hostinec, hostinský, peníze, slib, že se budeme navzájem informovat (srov. Lk 10,34–35): to vše nás nutí myslet na službu kněží, na práci zdravotníků a sociálních pracovníků, na nasazení rodinných příslušníků a dobrovolníků, díky nimž se každý den a v každé části světa staví dobro proti zlu.

Léta pandemie zesílila náš pocit vděčnosti za ty, kteří každý den pracují pro zdraví a pro vědecký výzkum. Nestačí však se z tak velké kolektivní tragédie vzpamatovat jen vyznamenáním hrdinů. Covid-19 tuto skvělou síť dovedností a solidarity podrobil zkoušce a ukázal strukturální limity stávajících systémů sociálního zabezpečení. Je proto nutné, aby vděčnost byla v každé zemi doprovázena aktivním hledáním potřebných strategií a zdrojů tak, aby byl každému člověku zaručen přístup ke zdravotní péči a základní právo na zdraví.

„Postarej se o něj." (Lk 10,35) je doporučení Samaritána hostinskému. Ježíš ho opakuje i každému z nás a na konci nás nabádá: „Jdi a stejně jednej i ty.“ Jak jsem zdůraznil v encyklice *Fratelli tutti*, „toto podobenství nám ukazuje, jak se může společnost obnovovat s pomocí mužů a žen, kteří se ztotožňují se zranitelností druhých, kteří odmítají vytváření jakési exkluzivní společnosti, a naopak jednají jako bližní, když padlého člověka pozvedají a navracejí mu čest, aby dobro bylo pro všechny“ (č. 67). Ve skutečnosti „jsme byli stvořeni k plnosti, které lze dosáhnout jen v lásce. Nesmíme být lhostejní k utrpení“ (č. 68).

Také 11. února 2023 vzhlížejme k lurdské svatyni jako k proroctví, jako k ponaučení svěřenému církvi v srdci moderní doby. Není hodnotné jen to, co funguje, a není podstatný jen ten, kdo vyrábí. Nemocní lidé jsou centrem Božího lidu, který kráčí vpřed spolu s nimi jako proroctvím takového lidstva, v němž je každý vzácný a nikdo nemá být odhozen.

Přímluvám Panny Marie, Uzdravení nemocných, svěřuji každého z vás, kteří jste nemocní, vás, kteří o ně pečujete v rodinách, svou prací, výzkumem a dobrovolnickou činností, i vás, kteří se snažíte vytvářet osobní, církevní a občanská pouta bratrství. Všem z celého srdce posílám své apoštolské požehnání.

Dáno v Římě u sv. Jana Lateránského dne 10. ledna 2023

FRANTIŠEK

Příjmy a výdaje farnosti Q4 2022

Příjmy	**485 623**
Dary (na účet či v hotovosti)	73 815
Nájmy a pachty	214 639
Sbírky pro farnost	117 885
Kasičky v kostele sv. Jakuba + vstupné na expozici	79 284

Výdaje	**295 242**
Energie, voda, telefon, internet	78 681
Tiskoviny	8 954
Personální výdaje (asistentky, katecheti)	13 545
Výlep plakátků	765
Kancelářské potřeby (především papír a inkoust)	3 742
Výzdoba, květiny, osvětlení	906
Truhlářské práce	9 207
Nový misál s vazbou	6 231
Svíčky (zásoba na další období)	24 296
Vysavač a filtry	10 205
Odvody na biskupství	36 739
Úvěr (úroky a splátka)	62 913
Drogistické zboží	1 773
Občerstvení (přednáška o liturgickém prostoru)	2 217
Příspěvek na topení na Ukrajinu	25 000
Daně, poplatky	10 068

Zůstatek na běžném účtu k 31. 12. 2022	247 582
Dluh na úvěrovém účtu k 31. 12. 2022	561 192
Pohledávka farnosti v rámci opravy sv. Jakuba	508 021

Sponzorsky pořízeno: *květiny do kostelů, poštovné, občerstvení pro zpovědníky, rorátní snídaně, květiny na faru, květináče, různé knihy, papírové ručníky a krabice na cukroví (misijní neděle), papír a inkoust na tisk Farního posla, revize elektroměru k topení u sv. Jakuba, dárkové tašky, děkanský archiv v patře, barva na výmalbu děkanské galerie, potraviny do kuchyňky a mnohé další věci.*
Všechny údaje jsou uvedeny v Kč.

Zápis z pastorační rady

konané 19. ledna 2023

1) Modlitba
Zasedání bylo zahájeno půlhodinovou adorací.

2) Přivítání nových členů pastorační rady
V pastorační radě jsme přivítali členy vybrané otcem Tomášem po konzultaci s pastorační radou. Jsou to Kateřina Grubhofferová, Marek Kyncl a Jana Flídrová.

3) Aktuality

3.1) Postní duchovní obnova
Otec Tomáš by rád uspořádal celodenní postní duchovní obnovu. Členové pastorační rady navrhovali, kdo by ji mohl vést. Padla jména jako např. František Blaha, Jenda Linhart, Karel Moravec.

3.2) Orientace lektorů
Cílem je vybrat skupinu lektorů a uspořádat pro ně kurz (viz minulé zasedání).

3.3) Kalendář akcí (offline)
Alena Dvořáková vznesla na podnět farníků dotaz, zda by ve farnosti mohl být veřejně přístupný kalendář akcí, kde by byly uvedeny všechny akce ve farnosti pro daný rok. Řešili jsme, že pro některé farníky by byla vhodná papírová forma (offline) umístěná na faře. Momentálně existuje elektronická verze na farním webu, ke které se méně technicky zdatní farníci nemusí dostat.

3.4) Seminář o evangelizaci
11. března od 8:30 se v Hradci Králové koná seminář o evangelizaci na téma „Jak dnešní lidé touží po evangeliu".

3.5) Host na Svatojakubskou pouť
Před příchodem otce Tomáše byla ve farnosti tradice zvát na Svatojakubskou pouť hosta. Členové farní rady byli osloveni, aby zkusili vymyslet, koho bychom mohli pozvat. Padla jména jako Karel Herbst a Zdenek Wasserbauer.

Termín pouti byl zvolen na 23. červenec 2023 kvůli nepřítomnosti většiny ministrantů, zpěváků a mládeže 30. července a tradici, která praví, že pokud připadá svátek do úterý, může se slavit předchozí neděli.

3.6) Farní pouť
Členové farní rady byli osloveni, aby se zamysleli, kam bychom mohli jet na farní pouť. Důležitý parametr byl dvouhodinový dojezd.
Navrhovaná místa:

- Vranov (mariánské poutní místo + křížová cesta)
- Králíky (byli jsme tam před sedmi lety)
- Neratov (ten se prý teď stále opravuje)
  Otec Tomáš se zeptá, jak to tam vypadá.
- Bílá Voda (u Neratova)

3.7) Kolečko
Odevšad se snesla pochvala na živý betlém.

4) Hlavní téma
Zhodnocení dotazníku farnosti z minulého roku.

4.1) Ve farnosti bych rád…

Lidé by měli zájem o více přednášek a biblické hodiny.
Otec Tomáš není zatím pravděpodobně schopen je z časových důvodů zajistit. Pokud by měl někdo zájem, bude rád, kdyby biblické hodiny vedl někdo z farnosti.

Lidé by ocenili více neformálních společenských akcí.
Pokusíme se obnovit Svatomichaelské odpoledne, a to v takovém formátu, aby bylo atraktivní pro více lidí.
Jordánský ples by se mohl více sblížit s farností, aby se z něho stal ples farnosti. Byl vznesen návrh, že by mládež z farnosti mohla připravit nějaké předtančení. Farní rada by ráda pozvala na ples všechny členy farnosti.
Dále by mohly být obnoveny přednášky ve spolkovém domě Jordán.
Společenskou akcí je také farní den.

Farníci by rádi měli více společenství.
Nejlepší možností by byly malé skupinky, kde by lidé mohli sdílet svůj život, své náboženství.
Ve farnosti funguje manželské společenství (dvě skupiny), modlitba matek (dvě skupiny), modlitba růžence na faře, modlitby otců…

Členové farní rady řešili, jak podnítit lidi, aby se scházeli.. V anketě se takto vyjádřilo 16 lidí. Byl vznesen návrh, že by se lidé, kteří by o to měli zájem, mohli sejít na faře a takto nechat nějaké společenství vzniknout.

Další návrh byla tzv. modlitební pohotovost. Ve farnosti je několik skupinek, které se pravidelně scházejí za účelem modlitby. Padl návrh, že by se lidé mohli modlit na aktuální potřeby (např. prosby vhozené do krabice umístěné v kostele).

4.2) Rád bych byl, aby farnost byla…

Panuje názor, že není potřeba farnost více propagovat na elektronických platformách. Stačí, co se v současné době dělá. Pokud by o to měl někdo zájem, bylo by to dobré, ale podle většiny členů farní rady není potřeba se tomu víc věnovat.

4.3) Ozvučení kostela sv. Jakuba

Polovina farníků v kostele relativně špatně slyší. Akustika v kostele je špatná. Podle názoru Vojtěcha Klimeše se jedná o drahé řešení s nejistým výsledkem. Nejde pouze o reproduktory a zesilovače, ale i o instalaci v kostele, která tlumí zvuk.
Problém je mnoho reproduktorů relativně špatně umístěných, které se navzájem ruší.
Možná by bylo možné zakoupit zařízení v ceně asi 500 tisíc, ale není jisté, o kolik by se zvuk zlepšil.
Další názor byl, zda není problém jenom v nezkušenosti lektorů.
Snad by mohl pomoci koberec.

4.4) Ekonomika farnosti

Relativně velká část farnosti by byla ráda informována o ekonomice farnosti. Otec Tomáš se snaží vést finance transparentně, ale zabírá mu to hodně času.

4.5) Ve farnosti mě mrzí/mi chybí…

Členové farní rady se vyjadřovali k věcem, které by mohly být uskutečněné ve farnosti.

- Ohlášky, kde by se zdůraznily svátky
  Otec Tomáš zdůrazní důležité svátky.
- Napojení činnosti mladých na obecnou činnost farnosti.
  Děti by mohly v rámci schůzek dělat něco např. pro farnost.
- Duchovní formační aktivita
  Informace v Jitřence o modlitebním setkání (třeba s hudbou).
  U oltáře Panny Marie by mohla být krabice na prosby, za které by se mohly modlitební skupinky modlit (informace v Jitřence).
  Tyto prosby by se během modlitby mohly přečíst. (?)
- Databáze aktivních lidí (lidé poukazují na to, že všechno dělají stále stejní lidé)
  Oslovit lidi z farnosti, kteří by se rádi do dění farnosti zapojili.
- Více ekumenismu a otevřenost pro všechny lidi ve farnosti.
  Je to velká slabina, na kterou bychom se měli zaměřit.
  Budeme se snažit najít cesty, jak se tomu věnovat.
- Problém s odpověďmi k žalmům
  Hlavní problém je s žalmy P. Olejníka, které jsou dlouhé a náročné.
- Bylo by dobré, aby se pan farář občas ukázal a pozdravil děti na schůzkách.
- Bylo by dobré si lidí více všímat.

5) Termíny a témata příštích farních rad

- 21. březen 2023 (úterý) v 18:00 Téma: podněty knihy Proměna farnosti (vede Vojtěch Klimeš)
- 16. květen 2023 (úterý) v 18:00 Téma: formace dětí a mládeže ve farnosti

zápis pořídil Tadeáš Navrátil
úprava Věra Klimešová a Tomáš Enderle

Vánoce s betlémy v kostele sv. Jakuba

O těchto Vánocích byla návštěvnost betlémů opravdu veliká. Nejvíce návštěvníků přišlo na Boží hod. I po mši svaté byl kostel s betlémy rozsvícený až do večerní pozdní doby. Lidé zblízka i zdaleka, Čech, Moravy, Ukrajiny i ti, kteří běžně do kostela nezavítají, využili možnosti zapálit si svíčku za své blízké a pomodlit se. Svíček se vypálilo mnoho.

Návštěvníky velmi zaujal figurkový vyřezávaný dřevěný betlém osvětlený bez zlata a pozlátek, s přírodními stromy. Také skály a městečko byly velmi povedené. Prostě, jak někteří návštěvníci říkali, je to nádhera, že se zachová dobrá ruční práce. Ta dá postavičce podobu, okolí se zachová přírodní. Mnozí si přečetli přiložený popis našeho betlému a podivili se, jak je i přes své stáří betlém zachovalý.

A na oltáři sv. Josefa upoutal děti a rodiče keramický betlém postaviček a zvířátek, vytvořený dětmi pod vedením Marie Klimešové. Manželům Klimešovým také patří velké poděkování za zapůjčení a postavení.

Obdivována byla také celková výzdoba kostela.

Velké poděkování od nadšených návštěvníků kostela sv. Jakuba patří našemu panu děkanovi P. Tomáši Enderlemu za otevřený kostel, kdy tam bylo možno ve vánoční době zavítat i ve večerních hodinách.

V neposlední řadě si zaslouží poděkování také pan Mirek Andrle za výborné sestavení betlému. Tomuto koníčku se věnuje již mnoho let.

Z. Müllerová

Poličský farní betlém sbírá síly na další sezónu

Seminář
Život v Duchu
v Poličce

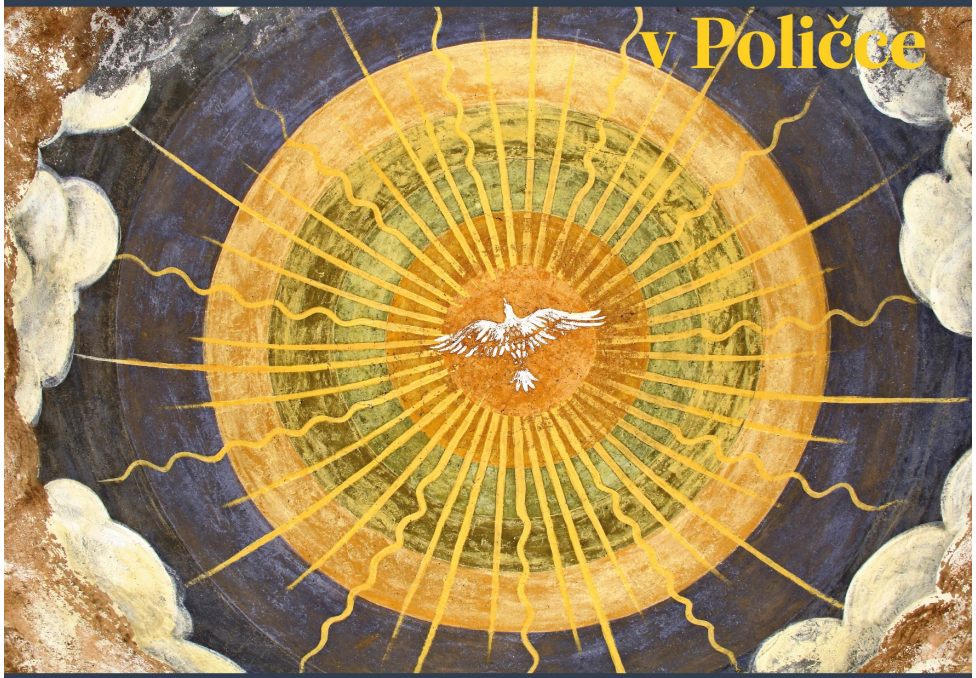

Pokud chcete prohloubit svůj život s Bohem a nově se otevřít působení Ducha Svatého, zveme vás na seminář podle P. Sieverse
od 2. března do 27. května 2023.

ukázkové setkání – 16. 2. od 18 hod. na faře
podání přihlášek do 23. 2. (na webu farnosti a v kostele)
první setkání 2. 3. od 18 hod. na faře

www.farnostpolicka.cz

Vzpomínáme

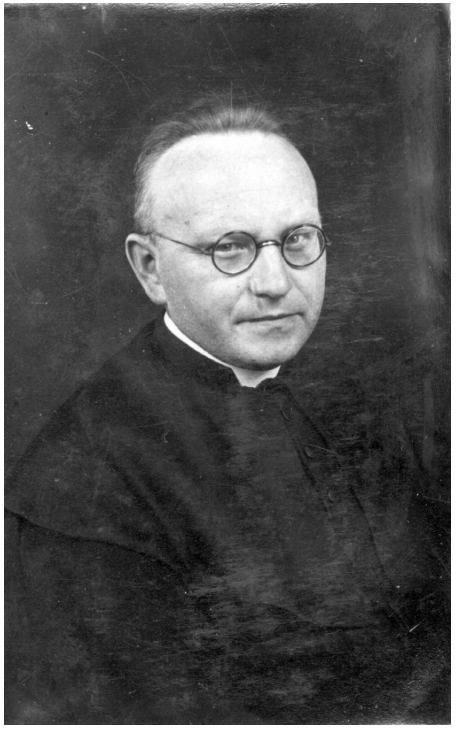

Před 130 lety 7. února 1893 se v Mirovicích u Písku narodil **P. Bedřich Malina,** někdejší **farář v Sádku u Poličky** (v letech 1934-1964), biskupský vikář, čestný konzistorní rada, biskupský notář a někdejší profesor poličského gymnázia. Gymnázium vystudoval v Mladé Boleslavi, teologii v Praze, kde byl také vysvěcen 8. července 1917. Na faru v Sádku byl dosazen 9. května 1934. Do té doby působil jako katecheta a gymnazijní profesor v Poličce. Před jeho působením v Sádku roku 1932 byla provedena elektrifikace chrámu. Následujícího roku 29. října bylo v kostele slavnostně posvěceno několik soch, a to dvě starší nově obnovené sochy sv. Šebestiána a sv. Rocha a nové sochy blahoslavené Anežky Přemyslovny, sv. Antonína a sv. Terezičky, čímž byl chrám důstojně doplněn. Světicí obřad konal Msgre. Mlynařík z Hradce Králové. Sochy byly pořízeny z darů a kostelních sbírek. P. Bedřich Malina v roce 1948 sám vymaloval celou chrámovou loď a částečně i presbytář. Nedbal námahy a sám ve volném čase pracoval po několik týdnů, aby tak ušetřil katolickou obec od velkých vydání. V roce 1956 byla provedena výměna 6 oken v chrámové lodi za okna barevná s obrazy českých patronů za 22 tisíc korun. Byla hrazena z milodarů a kostelních sbírek. Jeho zásluhou byly doplněny chybějící zvony. Byly ulity ve zvonařské dílně v České u Brna a byly hrazeny ze sbírek farníků. P. Malina zemřel náhle 24. června 1964 v Sádku u Poličky, kde působil třicet let. Na místním hřbitově byl také 27. června pochován. Zanedlouho po jeho smrti byl na faru dosazen P. Miroslav Bičiště, který současně vedle farnosti Sádek spravoval i farnost v Korouhvi. Pamětníci si jistě vzpomenou na dobu, kdy P. Malina každou neděli sloužil „velkou“ mši svatou v poličském kostele sv. Jakuba.

Prameny: Kronika obce Kamenec, Obec Sádek 2003 (publikace vydaná k II. setkání rodáků a ke 100. výročí Hasičského sboru v Sádku)

Mirek Andrle

O proměnách betlémů

Za betlémy hromničními a velikonočními (říká se jim také pašijové nebo postní) se podíváme do Ústí nad Orlicí, které i se svým okolím patří k významným betlemářským oblastem v královéhradecké diecézi i v České republice.

„Nemělo by se pochopitelně říkat betlémy, protože biblický děj se odehrává v Jeruzalémě. Označení zůstalo zřejmě proto, že stavba časově navazovala na betlém vánoční, tříkrálový a konkrétně v Ústí i hromniční. Navíc je použit stejný způsob zobrazení děje pomocí figurek zapíchaných v mechu na stejné spodní konstrukci“, vysvětluje Ludvík Mátl, renomovaný betlemář z Ústí nad Orlicí.

Pro zdejší region jsou typické figurky malované na kartonu, uspořádané do rozměrných celků o několika m² s romanticky pojatou českou krajinou a rovněž dobovým místním venkovským oblečením. Lidové betlemářství lze na Ústecku doložit již od konce 18. století. O jeho rozsahu svědčí například skutečnost, že počátkem minulého století se jen v samotném městě o Vánocích adresně stavělo v domácnostech více než sto větších betlémů. Tradice je dosud živá – nepřetržitě zde působí lidoví malíři jesliček, betlémy se v domácnostech stále staví a přetrvalo i tradiční takzvané sousedské chození po betlémech.

V hromničním betlému je v centrální části uprostřed města Jeruzaléma postaven otevřený chrám s výjevem Obětování Páně. Stařec Simeon drží Ježíška, dále jsou přítomni Panna Maria, prorokyně Anna a sv. Josef, který drží dvě holoubátka jako obětní dar symbolizující chudobu.

V postním betlému je větší počet figur a zobrazená krajina je členitější. Ústečtí betlemáři si vybrali z velikonočních událostí relativně krátký časový úsek (jakoby snímek, kdy se zastavil čas) následující po Poslední večeři Páně těsně před zatčením Krista. Děj se odehrává za městem na Olivetské hoře v Getsemanské zahradě s olivovníky a cypřiši. Rovněž krajina a architektura v pozadí i ošacení postav je na rozdíl od betlému vánočního výhradně orientálního charakteru. V horní části je uprostřed výjev s klečícím modlícím se Kristem, kterému podává anděl kalich útěchy. V lidovém podání se často používá výraz kalich hořkosti. Opodál jsou spící apoštolové, a to sv. Petr s krátkým mečem, sv. Jakub a sv. Jan, pro své mládí tradičně zpodobňován bez vousů. V popředí přivádí zrazující Jidáš s měšcem v ruce římské legionáře, ozbrojence a pochopy. Legionáři pod vedením velitele nesou symboly římské říše, a to standartu SPQR (zkratka znamenající latinsky Senatus Populusque Romanus, česky senát a lid římský) a fasces (svazek 12 prutů obepínající sekerku, znamení práva vynášet rozsudky). V popředí jsou rokující Židé, a to zejména výrazní velekněží s hodnostním označením na prsou a farizejové v bílém s náboženskými svitky v rukou. S těmito atributy byly uvedené postavy na Ústecku zobrazovány již před více než sto lety. Někteří Židé jsou přímo rozčilení až rozhorlení, protože nepřijali božský původ Krista ani jeho učení. Děj se odehrává v noci, a proto nechybí světlonoši. Tím se orlickoústecký postní betlém obsahově liší od ostatních i vystřihovacích postních betlémů, kde je většinou námětem tradiční křížová cesta včetně slavného Vzkříšení nebo více obrazů z celého velikonočního příběhu.

Městské muzeum v Ústí nad Orlicí se do živé betlemářské tradice zapojilo v roce 1990 po obnovení své činnosti. Jeho reprezentativní sbírka místních betlémů disponuje ukázkami tvorby lidových malířů betlémů za období dvou století. To umožnilo muzeu vytvořit v roce 2018 v Hernychově vile expozici orlickoústeckých malovaných betlémů. Vedle velkého betlému vánočního se zde nachází nejen betlém tříkrálový, ale i hromniční a postní.

Mimořádný fenomén orlickoústeckých malovaných betlémů představuje malá expozice, která zahrnuje vedle skutečně velkého (šířka 5,9 m) betlému vánočního také betlém tříkrálový a dva v Čechách velmi neobvyklé betlémy, tedy hromniční a postní zvaný též velikonoční.

Ve vánočním betlému můžeme obdivovat jak kouzelnou vesnickou lidovou architekturu, tak i objekty z „města". Nechybí ani několik vodních mlýnů, pila, rumpálová studna, ale i kamenná kašna. Zapomínat nesmíme na několik stovek postav, které představují prosté vesničany - zemědělce i mnoho řemeslníků. V tříkrálovém betlému zaujmou vedle „tří mudrců" hlavně cizokrajná zvířata, mezi kterými vidíme například slona, velblouda nebo žirafu. V postním betlému najdeme kromě Jidáše s měšcem rovněž řadu vojáků.

Expozice je veřejnosti přístupna každý rok od začátku adventu do Hromnic. Vážným zájemcům je možné expozici zpřístupnit na vyžádání i mimo toto období.

Na závěr připomeňme vyznání ústeckých betlemářů, které znělo: „Ke cti a chvále boží a pro potěšení srdce." Toto napsal roku 1856 na zadní stranu své figurky ústecký betlemář Josef Fišer. Tím velice krásně charakterizoval lidové umělce – autory betlémů. Rozhodujícím kritériem pro lidovost betlémů jsou především obsahové hodnoty.

Prameny:
Eva Zálešáková - Betlémy: Ke cti a chvále Boží a pro potěšení srdce (měsíčník královéhradecké diecéze Adalbert 4/2021)
Ludvík Mátl – text k vystřihovacímu postnímu betlému Jiřího Knapovského (vydal OFTIS Ústí nad Orlicí 2020)

Ve Sloupu v Moravském krasu se nachází mariánské poutní místo s kostelem Panny Marie Bolestné z roku 1754. Poutní místo je spojeno s úctou k milostné soše Panny Marie Bolestné, která ve Sloupě trvá již téměř 300 let. Tento chrám býval v minulosti cílem také mnoha poutníků z Poličky a okolí. Do tohoto chrámu byl na začátku minulého století prodán jeden z největších a nejkrásnějších betlémů v Poličce, který vytvořil prýmkař Burkhard Šimáček (1844–1905). Tento betlém asi 12 metrů dlouhý dnes již neexistuje. Z poličských betlémů byl ojedinělý jak tvorbou, tak svou kompozicí. Jeho figurky měly vyřezávané ruce, nohy a hlavičky, které byly spojeny drátkem; těla byla ovinuta koudelí a oblečena do látkových šatů, vypravených mnohdy s velkou nádherou. Kromě obvyklé scény znázorňovalo betlémské panoráma i množství jiných výjevů: Zachariášovu oběť, vraždění neviňátek, po Třech králích přibylo Očišťování Panny Marie, později i útěk do Egypta. Ale současně to byl i betlém pašijový, neboť počátkem postu postavil Šimáček do betlému Krista v Getsemanské zahradě. Byl zde i ráj s vyřezávanými zvířaty, pestrými exotickými ptáky a bujnou vegetací.

Prameny:
Marie Kristína Valšíková, Naše betlemy, Praha 1946
Marie Šaffová, Od Trstenické stezky, ročník 1, číslo 3 - 4, str. 44/1921

Mirek Andrle

Diecéze zve…

Seminář o evangelizaci
Kdy a kde: 11. březen od 8:30 v Novém Adalbertinu v Hradci Králové
Téma: Jak dnešní lidé touží po evangeliu? A jaká je v tom moje role?
Hlavní host: P. Josef Prokeš
Přihlášky: do 6. března na bihk.cz/evangelizace
V případě zájmu o společnou dopravu z Poličky se hlaste Věře Klimešové.

Odpoledne pro manžele „Spolu na cestě“
V rámci Národního týdne pro manželství pořádá Rodiny, z. s. a Kamínek – centrum pro rodinu, z. s. pod záštitou radního Pardubického kraje Pavla Šotoly.
Kdy a kde: 11. únor od 13:30 v Panském domě v Chocni
Program: Katarína a Tomáš Lenczovi - „Já o voze, ona o koze” – jak si porozumět? - poznatky a zkušenosti pro lepší vztah; večeře v restauraci – tříchodové menu; koncert Janais Bratislava – pár hraje párům
Informace a přihlášky: na kaminekchocen.cz/spolu, tel. 775 335 602

Oblastní setkání charismatické obnovy
Setkání pro všechny, co se považují za součást charismatické obnovy nebo s ní sympatizují.
Kdy a kde: 18. únor od 9:00 v Novém Adalbertinu v Hradci Králové

Duchovní obnova pro manželské páry v rámci Národního týdne manželství
Téma: „Naslouchání v komunikaci – cesta k porozumění“
Kdy a kde: on-line formou 25. února od 9:00 do 15:00
Povede: R. D. Jan Linhart
Bližší informace: na stránkách Biskupství královéhradeckého v sekci Centra pro rodinu

Skautský seminář Věda, víra, skauting
Kdy a kde: 25. únor od 8:00 v kulturním klubu ve Skutči
Přihlášky: els.skauting.cz/seminar-skutec

Duchovní obnova „Poselství sestry Elišky pro dnešní dobu“
Kdy a kde: 26. únor od 9:00 do 14:30 v Hoješíně u Seče
Vede: SM Zdislava Nosková OSF, mši sv. celebruje o. biskup Josef Kajnek
Přihlášky: do 15. února u sestry Gratie, tel. 733 755 824

Postní duchovní obnova VIR pro svobodné muže od 17 do 35 let
Kdy a kde: 24. – 26. únor v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci
Povede: P. Jaroslav Němec, SDB.
Informace a přihlášky: www.knezskyseminar.cz

Duchovní obnova TAMMÍM – postní duchovní program pro mladé muže
Kdy a kde: od 17. do 19. března 2023 v pražském Arcibiskupském semináři na adrese Thákurova 676/3, Praha 6
Přednáší: o. Petr Havlík z pražského Proseku
Přihlášky: https://tammim.seminar-praha.cz/

Víkend pro matky a dcery (11-13 let)
Kdy a kde: 24. až 26. březen v Trstěnici
Téma: „Měním se v ženu…“
Víkendem provází: Ing. Markéta Juzová a Mgr. Irena Zbrojová
Přihlášky: do 19. března na https://forms.office.com/r/SudXP7NheV

Duchovní obnovy pro seniory v Marianu v Janských Lázních
24. - 27. duben – Duchovní obnova s P. Dr. Jiřím Vojtěchem Černým
6. - 9. listopad – Duchovní obnova s P. Mgr. Janem Linhartem
4. – 7. prosinec – Adventní duchovní obnova s P. Dr. Jiřím Vojtěchem Černým
Cena: 3.290 Kč/osoba s plnou penzí/dvoulůžkový pokoj
Přihlášky a informace: Diecézní centrum pro seniory, Velké nám. 32, 500 03 Hradec Králové, tel.: 495 063 661, 737 215 328, 734 435 360, e-mail: dcs@bihk.cz, web1: www.dcshk.cz, web2: www.simeon.cz

Pravidelnosti a nepravidelnosti

Jordánský ples: 17. únor od 20:00 spolkový dům Jordán

Semináře „Život v Duchu“ podle Ernsta Sieverse:
16. únor od 18:00 ukázkové setkání na faře
23. únor poslední termín pro podání přihlášky
2. březen od 18:00 první setkání – začátek semináře

Setkání seniorů: 1. březen od 16:00

Setkání maminek: 9., 23. únor a 2. březen od 9:00 do 10:30 v učebně na faře
Jsou zvány všechny maminky na mateřské, rodičovské dovolené nebo v domácnosti spolu se svými dětmi.

Sboreček:
vždy od 14:45 do 15:30; 10. únor na Jordáně, 17. únor na faře, 24. únor a 3. březen na Jordáně
Zpívání dětí ve věku od 4 do 7 let pod vedením Venduly Grubhofferové.

Scholička:
10. únor od 16:30 na faře, následně doprovod při mši svaté
17. únor od 16:30 do 17:30 na faře
Společné muzicírování dětí od druhé třídy výše s Katkou Grubhofferovou.

Schůzky mladších dětí: 11. a 25. únor sraz ve 14:00 hodin na náměstí, konec v 16:30 u fary
Mladší děti z farnosti (předškoláci až šesťáci) se scházejí a tráví společně sobotní odpoledne jednou za čtrnáct dní. Náplní schůzek jsou různé hry, vycházky do přírody, nácvik na vánoční besídku…
S sebou svačinu a pití.

Schůzky starších dětí: 11. únor

Ministrantské schůzky se v únoru nekonají.

Úklid kostela sv. Jakuba:
16. únor od 16:30 – 2. skupina
2. březen od 16:30 – 1. skupina

CZUKR aneb čeština pro dospěláky z Ukrajiny:
4., 11., 18., 25. únor a 4. březen od 19:00 do 20:00 v učebně na faře

Pomoc se zdoláváním jazykové bariéry pro lidi, kteří přicházejí do našeho města a jeho okolí z Ukrajiny. Společné povídání v malých skupinkách u kávy nebo čaje. Je možné chodit i nepravidelně. Není nutné se dopředu hlásit.

Farní kavárna:
5. únor a 5. březen po mši svaté v 7:30 a v 10:30

Adorace:
7., 14., 21. a 28. únor od 6:00 do 6:55 v kapli na faře
3. únor a 3. březen od 17:00 do 17:55 v kapli na faře

Modlitba za Ukrajinu:
23. únor od 18:00 kostel sv. Jakuba
Ekumenická modlitba za všechny trpící a za ukončení války na Ukrajině.

Sbírky v lednu:

	Polička	*Pomezí*
1. 1.: pro farnost	10.745 Kč	1.570 Kč
8. 1.: pro farnost	9.792 Kč	3.545 Kč
15. 1.: pro farnost	11.184 Kč	2.660 Kč
22. 1.: pro farnost	7.941 Kč	3.347 Kč
29. 1.: pro farnost	7.526 Kč	1.875 Kč

Mimořádné sbírky v lednu:

22. 1.: dveřní sbírka na biblický apoštolát	4.559 Kč	360 Kč
Černoušek u betléma	5.836 Kč	

Mimořádné sbírky v únoru:

19. 2.: Svatopetrský haléř

Všem dárcům ať Pán Bůh odplatí!

Zpovídání v únoru na začátku doby postní

pondělí 20., úterý 21., středa 22. a pátek 24. zpovídá P. Tomáš Enderle ve zpovědnici v kostele sv. Jakuba od 15:00 do 17:00

čtvrtek 23. zpovídá P. Ondřej Špinler ve zpovědnici v kostele sv. Jakuba od 15:00 do 16:30

Pro chytré hlavičky

A/ LATINSKÉ SLOVO PRO SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ

Latina má pro svaté přijímání slovo, které v překladu znamená *spojení, sjednocení, společenství*. Pokud ho neznáš, zkus ho vyluštit.

_ _ _ _ _ _ _ _

222 666 6 6 88 66 444 666

B/ CO MÁM DĚLAT, KDYŽ KE MNĚ PŘI MŠI SVATÉ PŘIJDE PÁN CELÉHO SVĚTA?

Přijmi Pána, uvnitř i navenek se na to připrav - ukaž mu, že se na něho těšíš, vyber správné možnosti, jak to můžeš provést:

obléknu si dres oblíbeného hokejového týmu

svátostí smíření	hlasitým skandováním „Ježíš je Bůh“
důstojným chováním	modlícím se srdcem
svátostí nemocných	pořádnou svačinou

vezmu s sebou do kostela svého domácího mazlíčka

pěkným oblečením	nezapomenu si doma žvýkačku

C/ JEDEN Z NÁZVŮ SVÁTOSTI EUCHARISTIE

V tajence se skrývá jeden z názvů, který ukazuje na typický obřad židovské večeře. Ježíš ho použil, když požehnal a rozděloval chléb. Podle tohoto gesta ho učedníci poznali po jeho zmrtvýchvstání, tímto výrazem také první křesťané označovali svá eucharistická shromáždění.

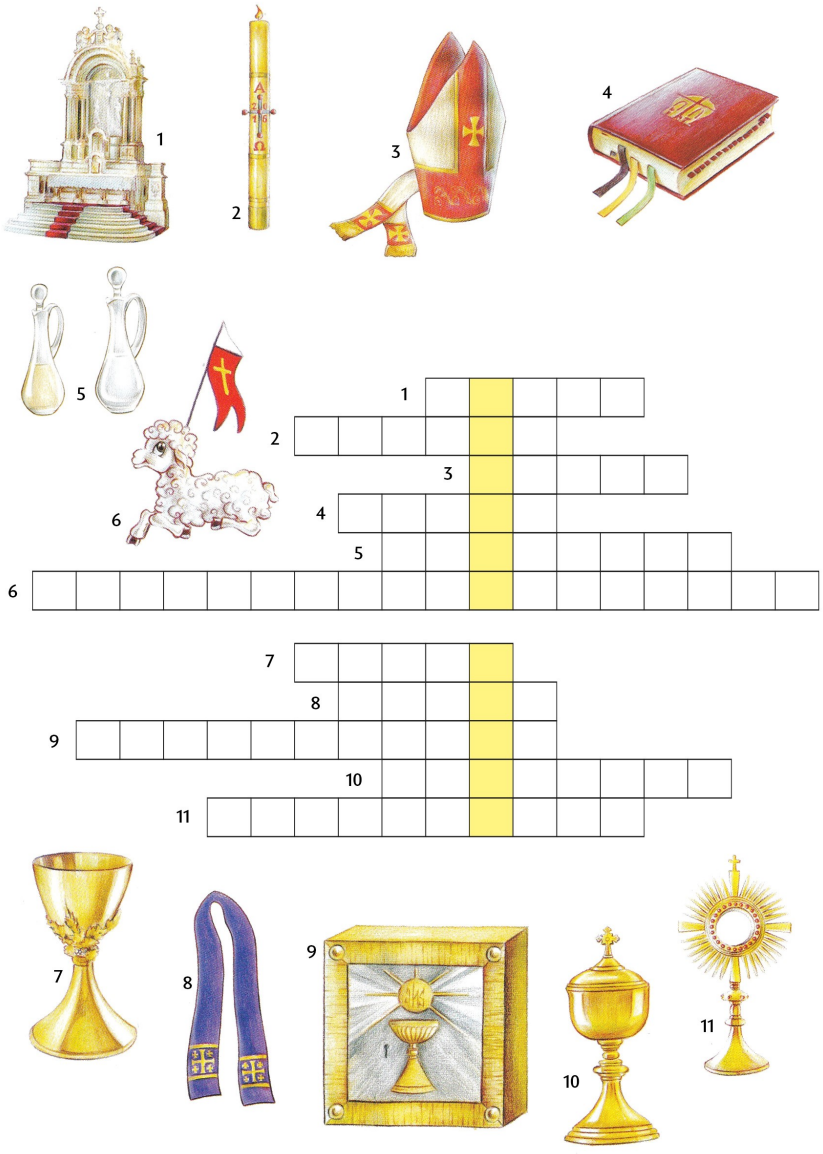

Nápověda: svatostánek, velikonoční beránek, kalich, mitra, oltář, monstrance, paškál, štola, misál, ciborium, konvičky

Rozpis bohoslužeb

od 5. února do 5. března 2023

neděle 5. 2.	5. neděle v mezidobí
	07:30 | Sv. Jakub | Kancionál | *za Františka a Annu Martinovy, s prosbou o požehnání, ochranu a Boží vedení pro celou rodinu*
	09:00 | Sv. Jiří | Kancionál | *za Vojtěcha Pechance, živé a zemřelé z rodiny Pechancovy a Šauerovy*
	10:30 | Sv. Jakub | Kancionál | *na poděkování za 50 let života s prosbou o Boží požehnání pro celou rodinu*
úterý 7. 2.	5. týden v mezidobí
	07:00 | kaple na faře | Kancionál | *za Františka Kamarádka*
středa 8. 2.	5. týden v mezidobí
	18:00 | kaple na faře | Kancionál | *na poděkování za pokojný odchod na věčnost*
čtvrtek 9. 2.	5. týden v mezidobí
	12:00 | kaple na faře | Kancionál
	15:30 | kaple na LDN | Kancionál
pátek 10. 2.	sv. Scholastika
	15:30 | DPS "Penzion" Polička | Kancionál
	18:00 | Sv. Jakub | Koinonie | *za manžela a Boží požehnání pro rodinu*
sobota 11. 2.	5. týden v mezidobí
	18:00 | Sv. Jakub | Kancionál | *za Bohuslava Fliedra, rodiče a bratra*
neděle 12. 2.	6. neděle v mezidobí
	07:30 | Sv. Jakub | Kancionál | *za živé a zemřelé členy farnosti*
	09:00 | Sv. Jiří | Kancionál | *za rodiče Andrlíkovy a celou rodinu*
	10:30 | Sv. Jakub | Kancionál | *za Olgu, synovce Františka, rodiny Večeřovu, Pavlišovu a Zedníkovu*
úterý 14. 2.	6. týden v mezidobí
	07:00 | kaple na faře | Kancionál
středa 15. 2.	6. týden v mezidobí
	18:00 | kaple na faře | Kancionál | *za Adolfa a Elišku Peterkovy a jejich děti*
čtvrtek 16. 2.	6. týden v mezidobí
	09:00 | Sv. Michael | Kancionál |
	15:30 | kaple na LDN | Kancionál
pátek 17. 2.	6. týden v mezidobí
	18:00 | kaple na faře | Kancionál | *za zdraví, víru, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro maminku*
sobota 18. 2.	6. týden v mezidobí
	18:00 | Sv. Jakub | Kancionál | *za Silvinku Stodolovou*
neděle 19. 2.	7. neděle v mezidobí
	07:30 | Sv. Jakub | Kancionál | *za Věru Beranovou*
	09:00 | Sv. Jiří | Kancionál | *za živé a zemřelé členy farnosti*
	10:30 | Sv. Jakub | Hosana 1 | *za živé a zemřelé z rodiny Kučerovy, Balášovy a Dvořákovy*
úterý 21. 2.	7. týden v mezidobí
	07:00 | kaple na faře | Kancionál
středa 22. 2.	Popeleční středa
	18:00 | Sv. Jakub | Kancionál | *za Bidmonovy, Buchtovy a Kalvodovy*
čtvrtek 23. 2.	čtvrtek po Popeleční středě
	12:00 | kaple na faře | Kancionál
	15:30 | kaple na LDN | Kancionál
pátek 24. 2.	pátek po Popeleční středě
	18:00 | kaple na faře | Kancionál | *za zemřelého otce Jana Strnada a prarodiče Strnadovy a Hromádkovy*
sobota 25. 2.	sobota po Popeleční středě
	18:00 | Sv. Jakub | Kancionál | *za Rudolfa Biberleho a rodiny z obou stran*
neděle 26. 2.	1. neděle postní
	07:30 | Sv. Jakub | Kancionál | *za uzravení vnuka a víru v rodině*
	09:00 | Sv. Jiří | Kancionál | *za rodiče Střílkovy a Annu Vondrovou*
	10:30 | Sv. Jakub | Koinonie | *za živé a zemřelé členy farnosti*
úterý 28. 2.	1. týden postní
	07:00 | kaple na faře | Kancionál
středa 1. 3.	1. týden postní
	18:00 | kaple na faře | Kancionál | *za Antonína Jonáka, manželku a jejich děti*
čtvrtek 2. 3.	1. týden postní
	12:00 | kaple na faře | Kancionál
	15:30 | kaple na LDN | Kancionál
pátek 3. 3.	1. týden postní
	18:00 | kaple na faře | Kancionál | *za Elišku Lorencovou a syna Lukáše*
sobota 4. 3.	1. týden postní
	18:00 | Sv. Jakub | Kancionál | *za živé a zemřelé členy farnosti*
neděle 5. 3.	2. neděle postní
	07:30 | Sv. Jakub | Kancionál
	09:00 | Sv. Jiří | Kancionál | *za rodiče Mičkovy a celou rodinu*
	10:30 | Sv. Jakub | Kancionál | *za bratra a prarodiče*